בס"ד ב' שבט תש"פ

"ישיבישע בלאט"

"שאלות" ו"מראי מקומות" על ה"דף – היומי"

ברכות כה.

אבל לתפילה עד שיכסה עת ליבו, והאם בעי כיסוי הלב או כל הגוף? עי' רש"י, ב"ח צא' ג' ותר"י.

עמוד החוזר וכו', ויל"ע למה לא נמנה בג' מיני הדרוקן המנויין בשבת לג.? עי"ש מהרש"א ופתח עינים. ומהו חולי ההדרוקן? עי' רש"י כאן וסב: עירובין מא: ובכורות מד:, ועי"ש תוס' ובבאר שהע תמיד כז:.

צואה על בשרו, באיזה אופן אייריי, באינה מכוסה או מכוסה, ואם מכוסה ע"י גופו או בגדו? עי' רשב"א, ושם בשם הראב"ד, בעל המאור ותר"י.

דכתיב כל הנשמה וכו', ואיך הלימוד, עי' פרש"י והרא"ה, ויל"ע האם נ"מ ביניהם כשכל גופו מלבד ראשו בביה"כ? עי' מג"א פתיחה לסי' עד', ועי' חזו"א טז' סקי"א.

מרחיק ד' אמות וקורא, ומה הדין אם עדיין יש שם ריח? עי' רש"י וצל"ח, ועי' גירסת הריב"א ועוד ראשונים שגם לרב נא יש להרחיק עד למקום שכלה הריח אם יש, ורק בא להקל שא"צ להרחיק ד"א ממקום שכלה הריח, וע"ע רמב"ם ק"ש ג' יב' ובראב"ד שם, ועי' כס"מ ומגדל עוז שם.

ואם לאו מרחיק מלא עיניו, וקשה הא כתיב והיה מחניך קדוש, וכבר אינו במחנהו? עי' רשב"א שו"ת ח"א תעד' דולא יראה קאי נמי על מחניך, ונ"מ במחיצה או מקום גבוה שצריך שלא יראה, ועי' רא"ש סי' מו' פמ"ג עט' משב"ז א' ופר"ח שם כמה נ"מ בזה.

ולענין עצימת עין לילה וסומא אי מהני: עי' תר"י רשב"א ורא"ש בשם הירושלמי ועי' מג"א ואליהו רבה עט סק"ח

ולענין הפסק רשות לענין ריח: עי' תר"י ורא"ש שנחלקו עם הרמב"ם ק"ש ג' ט', ועי' שו"ע עט' ב' וא"ר סק"י באור הגר"א שם ואמרי נעם כאן.

צואת כלבים וחזירים וכו', ומה הדין צואת שאר בעלי חיים? עי' תר"י ורא"ש, רמב"ם ק"ש ג' ו', טוב"י שו"ע נו"כ עט', ובאה"ל שם.

הנהו ציפי דבי רב דהני גני והני גרסי, ומכאן הוכיח הב"י קנא' ב' דשרי לישון בבית המדרש, ועי"ש הגהנות רעק"א על השו"ע מה שהקשה דאולי ת"ח שאני, ועי' שו"ת פרי יצחק ח"ב סי' ה'.

אבל דידיה לא, ויל"ע אי לאחר שהפיח שרי לגרוס מיד דהוי כחבריה או לא? עי' רש"י, ועי' אליה רבה עט' סקי"ז, ובשו"ע ס" ט, ועי' שו"ת מהרי"ל דיסקין קו"א ה' ד' חקירה נחמדה לפי זה.

ספק צואה, באיזה אופן אייריי שמתעורר הספק? עי' מאירי, ועי' ערוה"ש עו' יב' דעות החולקים, ועי' שלטי גיבורים אות ז' וביאורו בישועות יעקב עו' סק"ג, ועי' תהלה לדוד שם בדעת הרמב"ם בזה.

לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד, ומנין לנו זאת? עי' תר"י וריטב"א, ועי' רשב"א שהביא על זה את הפסוק 'ולא יראה בך וכו'", וביאורו עי' אג"מ ח"א כז', וציץ אליעזר ח"ח א' סק"ח

אבל בספקן לא גזור, ואי זהו מדין ספק דרבנן לקולא? עי' חיי אדם כלל ג' לא', ועי' מגן גיבורים עו' סק"ג, והנ"מ ביניהם, עי' באה"ל שם ד"ה אבל.

מאי הוה עלה, ופרש"י דקאי אמי רגלים, והטעם שלא פי' דקאי אצואה? עי' מהרש"א, צל"ח, ומגן גיבורים שלה"ג פב' סק"ב.

טופח על מנת להטפיח וכו', ולהלכה: עי' רא"ש סוס"י מט', ב"י פב' א-ג', וביאור הגר"א שם ס"ק ג-ד.

מסורת השי"ס

אכל נפפנה. צריך הוא להרחיק את עצמו כעומד לפני המלך ולעמוד בתיתה לבל ק"ש ותו מדבר לפני המלך: דרעוקן. חולי המלבה את הכרס: סילון. של מי רגלים: יבקון. חולי שממנו גלגולים: ידיו בכיס הכסא. מחיצה יש ביתו לבין בית הכסא ופשט ידיו לפנים מן המחיצה: כל הנעשה. תורה אור הפה והחוטם ככלל ההיולו ולא שאר חברים: שיש לו עיקר. שהצואה מוכחת שם ומסרחת ושלין לו עיקר הפתח רוח: מרחיק ד' אמות. מן העיקר ואמ"ש חברים בא אלו וכגון שהיא לאחוריו שאינו רואה לוקה: במקום שפסק הריח. שהריח כלה שם: לא כנגד צואת אדם אדם כו'. ואמ"ש שאין ריח: אין מלכלכת כי פא מפגיעה. דלעיל דאסר צואת כלבים וחזירים בשלין בהם עורות: בומן שיש בהן עורות. צואת כלבים וחזירים קלי שדרכן לתתן בעבור העורות אבל צואת אדם אחר אבל בלא עורות אחרי אין דרכן לתתן שם הלכך ס"כ בלא עורות קאמר: שאין לו עיקר. הפתח רוח: ניחי. מחלוקת אל בית המדרש: דסני גנו וסני גרסי. ואמ"ש שדרך הרגנים להפיח: וס"מ לגרסא. מנוס דלא אמסר: אכל נקי"ש. יצא לחון ויקרא: אכל נדרים. הפיח הוא עצמו ממתין עד שיכלה הריח: לוקה עוברים. אדם שטעה' לפנוי נרף של רני להעבירו: מוכר לקרוש. ומ"ש להפסיק: הקמה עומד ממה שאינן. ולא בטעה את המה קלי דמה לא שאל עומד ולי"ש יוסב ולי"ש הולך אחל הוא ובני מלרע קחני לה בה"כ דגלי ביה רחמנא ישיבה דכתיב בדד יסב ומתוך למתמה מוסבו: [מוסבו] שמא. מכלן אמרו עומד ממי כיוסב דמי דקביע אבל מהלך מה קביע: אכן המנגנת. הרי היא כמלרע שהקיבה הכפוב ולגרעת הכבד ולבית (ויקרא יד): שמיעא. דמי חזיר ליט בלא לוקה: בכיס מוכר. דאין דרך לטיים לוקה בכיס: לא אסרה תורה. במי רגליס לקרות אלא כנגד עמוד הקלות בלבד: וילפא שמה מון. ולא הלריכו כסוי וכתיב וכסיתו: עד כמה. יקנו על גבי קרקע ויאמר אמור: אין לו עיקר. יאמר לו רבינו דודלי שקר הענד מקמיה דלב: כיצבא בפרכת היא יוחר מן הלחם: אינה דאמרי. תומלת היא אלו ע"ש אמר זוקה בפרכת האולל ואינה בפרכת מנגנול לתה היא: קרמו. לשון קרום מיל"ת לעמר נגד מעמו: אי מפלגי אפלגוי. אם יש בה סדקים סדקים יבשה היא ומרי: מאי הוי עלה. המי רגלים: נגלגו. בתרן: יבשו. על גבי חבנים בחמה: כמשמ

אבל *לתפלה עד שיכסה את לבו וא"ר הונא [3]שכח ונכנס בתפילין לבית הכסא מניח ידו עליהן עד שיגמור עד שיגמור ס"ד אלא כדאמר ר"נ בר יצחק עד שיגמור ראשון ולפסוק לאלתר וליקום משם דרשב"נ. *דתניא רשב"ג אומר עמוד הדרוקן מביא את האדם לידי הדרוקן סילון הדרוקן מביא את האדם לידי ירקון: *אתמר צואה על בשרו או ידו מונחת בבית הכסא רב הונא אמר [3]מותר לקרות ק"ש רב חסדא אמר אסור לקרות ק"ש אמר רבא מ"ט דרב הונא [3]דכתיב "כל הנשמה תהלל יה ורב חסדא אמר אסור לקרות ק"ש מ"ט דרב חסדא [3]דכתיב "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך:

אחמר ריח רע שיש לו עיקר רב הונא אמר "מרחיק ד' אמות וקורא ק"ש ורב חסדא אמר מרחיק ד' אמות ממקום שפסק הריח וקורא ק"ש תניא כותיה דרב חסדא לא יקרא אדם ק"ש לא כנגד צואת אדם ולא כנגד צואת כלבים ולא כנגד צואת חזירים ולא כנגד צואת תרנגולים *ולא "כנגד צואת אשפה שריחה רע ואם [3]היה מקום גבוה עשרה טפחים או נמוך עשרה טפחים ישב בצדו וקורא ק"ש ואם לאו עיניו [3]זכן לתפלה ריח רע שיש לו עיקר מרחיק ד' אמות ממקום הריח וקורא ק"ש אמר רבא לית הלכתא כי הא מתניתא *(בכל הני שמעתתא) אלא כי הא *דתניא "לא יקרא אדם ק"ש לא כנגד צואת אדם [3] ולא כנגד צואת חזירים ולא כנגד צואת כלבים בזמן שנתן עורות להוכן בעו מגיה מרב ששת ריח רע שאין לו עיקר מהו אמר להו "אתו חזו הני ציפי דבי רב דהני גנו והני גרסי וה"מ 'בדברי תורה אבל בק"ש לא ודברי תורה נמי לא אמרן "אלא דחבריה אבל דידיה לא: אתמר צואה עוברת אביי אמר מותר לקרות ק"ש רבא אמר "אסור לקרות ק"ש אמר אביי מנא אמינא לה *דתנן "המטה עומד תחת האילן והטהור עובר מטה מהור עומד תחת האילן וטמא עובר טהור ואם עמד טמא וכן באבן המנוגעת ורבא אמר לך התם בקביעותא תליא מילתא דכתיב "בדד ישב מחוץ למחנה מושבו הכא "והיה מחניך קדוש אמר רחמנא והא ליכא: א"ר פפא "פי חזיר כצואה עוברת דמי פשיטא לא צריכא [3]אע"ג דסליק מנהרא א"ר יהודה ספק צואה אסורה ספק מי רגלים מותרים א"ד אמר רב יהודה "ספק צואה בבית מותרת באשפה אסורה ספק מי רגלים אפילו באשפה נמי מותרין סבר לה כי הא דרב המנונא דאמר רב המנונא "לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד וכדרבי יוחנן דר' יוחנן רמי כתיב "ויד תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ וכתיב "ויתד תהיה לך וגו' וכסית את צואתך הא כיצד כאן בגדולים "כאן בקטנים אלמא קטנים לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד הא נפול לארעא שרי ורבנן הוא דגזרו בהו וכי גזרו בהו רבנן בודאן אבל בספקן לא גזור ובודאן עד כמה אמר רב יהודה אמר שמואל כל זמן שמטפידין וכן אמר רבה בב"ח א"ר יוחנן כל זמן שמטפידין וכן אמר עולא כל זמן שמטפידין גניבא משמיה דרב אמר כל זמן שרשומן ניכר א"ר יוסף שרא ליה מריה לגניבא השתא צואה אמר רב יהודה אמר רב כיון שקרמו פניה מותר מי רגלים מיבעיא א"ל אביי מאי חזית דסמכת אהא סמוך אהא דאמר רבה בר רב הונא אמר רב צואה אפילו כחרס אסורה והיכי דמי צואה כחרס אמר רבה בב"ח א"ר יוחנן כל זמן שוורקה ואינה נפרכת וא"ר כל זמן שנוללה ואינה נפרכת אמר רבינא הוה קאימנא קמיה דרב יהודה מדפתי חזא צואה אמר לי עיין אי קרמו פניה אי לא א"ד הבי א"ל עיין אי נבלעו אי יבשו מותרים מאי לאו נבלעו דומיא דאיתמר יבשו מה יבשו דאין רשומן ניכר אף נבלעו דאין רשומן ניכר הא רשומן ניכר אסור אע"ג דאין מטפידין ולטעמיך אימא רישא כל זמן שמטפידין הוא דאסור הא רשומן ניכר שרי *אלא מהא ליכא למשמע מינה לימא כתנאי כלי שנשפכו ממנו מי רגלים אסור לקרות ק"ש כנגדו ומי רגלים עצמן שנשפכו נבלעו מותר לא נבלעו אסור ר' יוסי אומר כל זמן שמטפידין מאי נבלעו ומאי לא נבלעו דקאמר ת"ק אילימא נבלעו דאין ממטפידין לא נבלעו דמטפידין ואתא ר' יוסי למימר כ"ז שמטפידין הוא דאסור הא רשומן ניכר שרי היינו ת"ק אלא נבלעו דאין רשומן ניכר לא נבלעו דרשומן ניכר ואתא ר' יוסי למימר כ"ז שמטפידין הוא דאסור הא רשומן ניכר שרי לא דכ"ע כ"ז שמטפידין הוא דאסור הא רשומן ניכר שרי

והכא

[מסת קמא. וע"ש מרש"י מנלה כב. כז. יומה עז: נדרים מ: עב. וע"ש כ"מ מז: ל. לד. הס. כ"כ קד. קלב: קסב: ע"ג כב. עב. שבועות לח.

אמתים עמ: מעמות קס. נדה נב: ומי סיעב קדושין מז]

כבורות מד: לקמן מכ: תמיד כז: יומא ג.

ולא כנגד אשפות כלי (מ"ס)

[מרי"ראבי"ם ליתא]

קדושין נב: בעמים ס"ע מנחה ז תוספתא דבעמים ס"ז ס"כ פרשה מעורב

הגהות הגר"א [3] כמ' ולא בנגד תשבה מנ"ל. (כ) שם (ולא בנגד לוחה מנ"ל. ומ"ש ומ"ל בס"ס פרשה ל"ג לה:

עין משפט נר מצוה

ק א [מי"ר פ"ד מהלכות תפלה הלכה ז] שע"ע שם הלכה ז: שם ונכמ' ע"ל סעיף ג: קא ב מי"ר פ"ד מהל' תפלין הלכה ה: סמג מצוה מ: סמק מ: קב ג מי"ר פ"ג מהל' תפלה ה"ב: שע"ע שם הלכה יא: סעיף ד: קג ד מי"ר פ"ד מהל' תפלה הלכה ח: סמג מצוה שיש לו עיקר מי' סעיף ג: קד ה שם סעיף ה: קה ו [מי"ר] שם הלכה ד: שו"ע]. שם סעיף ה: קו ח מי"ר פ"ג מהלכות ק"ש כל' ו: סמג שם סעיף [ה] ד: קז ט ר ב [מי"ר שם הל' יד מהל' שו"ע] שם סעיף ה: קח ט ל מי"ר שם הלכה ג: סמג שם מהלכות ק"ש ג: סעיף עו סעיף ג: קט ם מי"ר פ"ה מהלכות תפלה נדעת הל"ב: תוספתא פ"ב

קיא נ מי"ר פ"ג מהל' ק"ש הלכה יג: סמג עשין יח: שו"ע פ"ה: קיב ס ע מי"ר שם הל' ט: עמ' ריש [ובמ"ל] שם הל' יז: [ובמ"ל] שם הל' ט: קיג ם מי"ר שם הל' ז: סמג שם שמעתא פ"ה: שו"ע פ"ה: מב סעי' ח [וסעיף כ]:

רב נסים גאון

ריח רע שיש לו עיקר. ברש"י בני מערבא [בפירקין הלכה ה] אמר רב חסדא' מקום ריח רע ד' אמות ראיתמר לאחריו אבל לפניו עד מקום שעיניו רואות הרא"ש ר' בא והבריה הוי יהבון קמי פתרקיות ברטשא אמרין מה' לטהר מילי דאדיריה אמרין מכיון דאילו חוה ביתמא הייקו חסין ליה ואמר ברם כרין אמר: *לטמיט סגי מ"ר אחי

גליון הש"ס

גמ' מאן דקמיה. עי' בסמלות מ"ר ע"כ ד"ה מאן דקמיה: ד"ש ד"ה מאן דקמיה: ד"ש ד"ה נתמן שם ס"ה מ"ר נתמן מי'. עי' בכ"מ בסמלות פ"ו ע"ש ד"ה מקמן ל"ה: שם בעבוד הטהרות. וקלא"ה בלקוט ע' כח בשמן ולא יחבן בלב לשם. ולא שוד מלא שמו לנבוד שעות מלאכתן ולכמה כסם מלים:

ברכות כה:

והרי לבו רואה את הערוה, עי' תוד"ה והרי כמאן הלכה, ומה שדקדקו מלשון הגמרא: עי' מהרש"א וצל"ח, והאם גם לגבי ק"ש בעי חציצה? עי' יראים סי' שצב', וביאור הגר"א עד' ד', ובלבו רואה ערות חבירו? עי"ש טור עד', ועי' ב"ח וביאור הגר"א ב', מנין המקור, ועי"ש עוד בנו"כ אי עיקר הדין דאורייתא או דרבנן, ולגבי שאר ברכות ות"ת? עי' ב"י רו' ותר", ועי' מ"ב ריז עד' ערוה"ש ומחזיק ברכה.

והרי לבו רואה את הערוה, ומה שלא הקשו שעיניו רואות את הערוה? עי' תר"י וריטב"א, וברשב"א והרא"ה תי' דמביט לחוץ, ומה שלא תירצו שלבו מחוץ למים?עי' פר"ח עד' ב', באור הגר"א סק"ד וצל"ח.

בדין עצימת עינים כשערוה כנגדו: עי' ב"י עה' מה שהוכיח מדברי הרשב"א כאן דמועיל, ועי' ב"ח עה' ט"ז שם סק' ב, פרמ"ג משב"ז שם, ופר"ח סק"ו.

והרי עקבו רואה את הערוה, וקשה אי לבו רואה את הערוה מותר כ"ש עקבו ומאי קמקשי? עי' תורא"ש, אמרי נעם וצל"ח.

ערוה בעששית וכו', ומבואר דהוי ראיה, וקשה על רש"י לקמן נג: ד" ה בפנס שפירש שאין יכול לברך על נר של הבדלה הנארה דרך עששית? עי"ש רשב"א, ועי' באה"ל רח"צ ד"ה אז, וע"ע רשב"א כאן ומג"א שם סק"כ, ועי' שבות יעקב ח"א קכו' מה ההבדל בין כאן לראימת הלבנה שלא מהני בעששית.

צואה דבוקה בסנדלו וכו', ומה הדין כסנדלו נוגע בצואה? עי' רמב"ם וראב"ד ק"ש ג' יא', ועי' ריף והשגות הראב"ד עליו, והחילוק בזה בין כיסוי סנדל לכיסוי בגד דמהני כשנוגע? עי' מג"א עו' סק"ו.

עכו"ם ערום וכו', ולגבי כיסוי ערוות הקטן בשעת הברכה על המילה, עי' תר"י דשרי, וטעם הדבר: עי' טור יו"ד רסה' שאינו בן ט' שראוי לביאה, וברא"ש סי' נב' כתב דלצורך המילה הוי מחניך קדוש, והנ"מ עי' דברי חמודות שם, מג"א עה' סק"ח ומחצה"ש אי מותר נגיעה לצורך המילה,

דכתיב וערות אביהם לא ראו, וקשה מכאן על התוס' בנדה ע: דעד מת"ת גם בני נח חשיבי אדם, וא"כ מה הראיה מנח לערות עכו"ם? עי' בית האוצר ח"א מע' א-ד כלל ח' ד', וכלי חמדה פר' נח אות ה'.

בן זכאי אומר רביעית, ולכמה מועיל? עי' רשב"א, ועי' רמב"ם ג' י' וכס"מ שם, ובפחות מרביעית מ"ר כמה צריך? עי' חכם צבי קב' מג"א עז' א' ומ"ב שם

מה שלא אומרים כאן קמא קמא בטיל? עי' תר"י ורשב"א,

מה שלא מועיל נתינת מים לעביט של מ"ר? עי' תוד"ה גרף הגהות הגר"א כאן, וב"י פז' ושם מה הדין לגבי עביט של זכוכית הנ"מ בטעמים, עי' פרישה שם ואליה רבה, ועי"ש עוד בנו"כ אי מהני כפאו על פיו.

מאן שמעת ליה כוליה בית כד"א רשב"א, ועי' פרש"י דלא ידע היכן הוא, והאם ניתן להוכיח משיטת רשב"א בעירובין כב. לגבי אויר שתשמישו לדירה? עי' תר"י, אור זרוע, תורא"ש וריטב"א.

בעא מיניה מטה פחות מ-ג' וכו', על מה הספק? עי' פרש"י, ועי' רא"ש נד' בשם רב האי גאון ופרישה פז' א'

בית שיש בו ס"ת וכו', ויל"ע אי איסורו משום 'ולא יראה וגו', או משום בזיון, ונ"מ ב-ב' כיסוייך של זכוכית וכדו'? עי' מג"א מ' סק"ב, ועי' נהר שלום רמ' סק"ה.
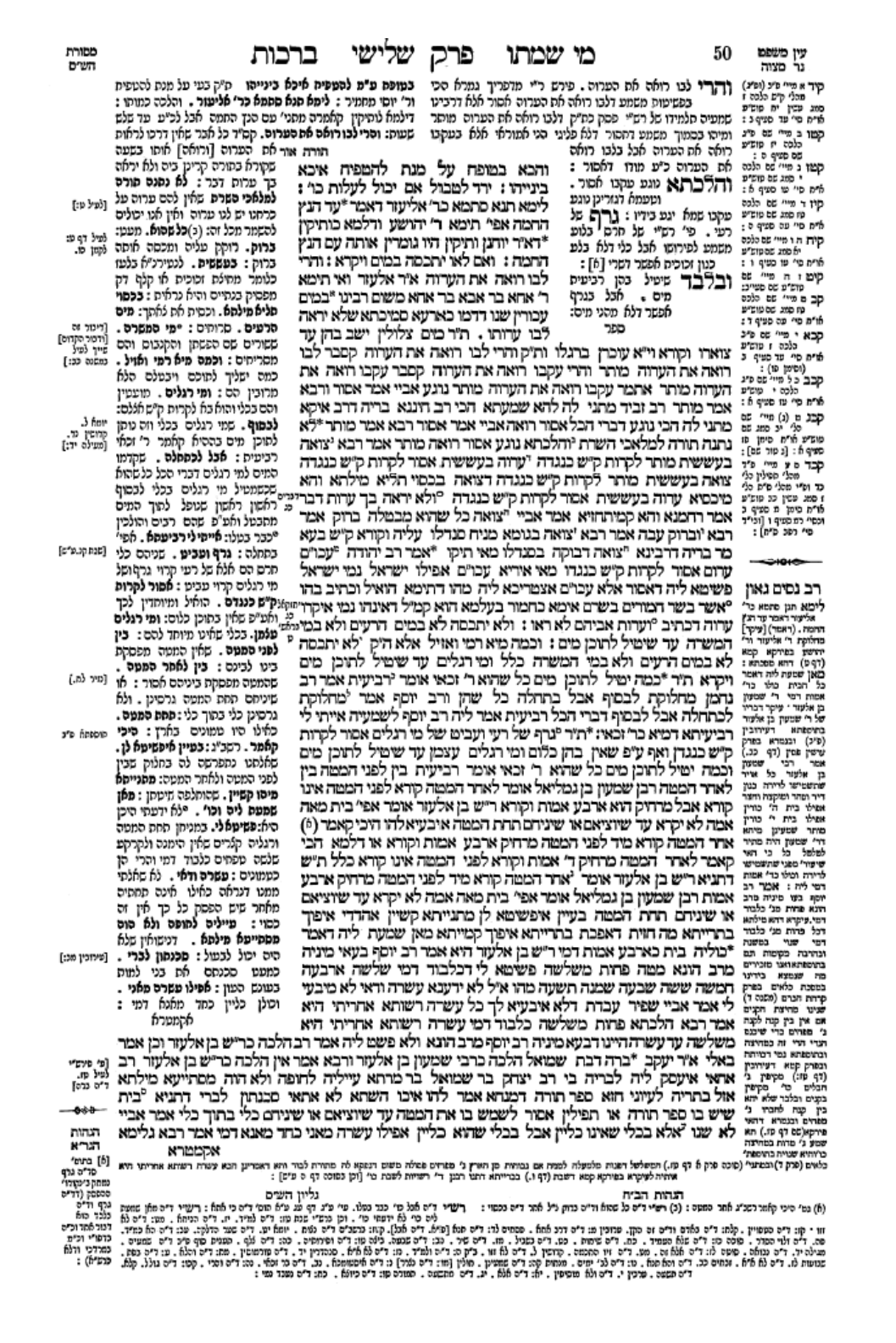
לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'
לתגובות הערות והארות ולקבלת הדף בדוא"ל מידי יום ניתן לפנות ל-
7652935@gmail.com או בין הסדרים למספר - 0527652935